

**KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE (1933-2015)
BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNDE
TARLA BİTKİLERİ ARAŞTIRMALARI**

Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (BATEM), bölgede faaliyet gösteren farklı araştırma enstitülerinin birleşmesiyle, bugünkü yapısını kazanmış geniş bir çalışma alanına sahip bir enstitüdür. Bunlar; 1933 yılında Antalya Bölge Çeltik Deneme İstasyonu olarak kurulan Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, 1934 yılında "Sıcak İklim Nebatları İslah İstasyonu" adı altında ilk araştırmalara başlayan 1971 yılında "Turunçgiller Araştırma İstasyonu" olarak adı değiştirilmiş Narenciye Araştırma Enstitüsü, 1957 yılında "Sebzecilik Araştırma İstasyonu" olarak kurulan Seracılık Araştırma Enstitüsü, 1965 yılında kurulan Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü, 1974 yılında kurulan Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü'dür.

Tüm bu enstitülerin aynı bölgede farklı müdürlüklerde faaliyet göstermesi Tarım Bakanlığı açısından eleman ve harcamalar bakımından külfet oluşturması enstitülerin birleştirilmesi konusunu gündeme getirmiştir. 1987 yılında enstitülerin birleşmeleri başlamış olup ilk olarak Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü, Narenciye Araştırma Enstitüsü ile Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ile birleşmiştir. 1994 yılında bahçe bitkileri alanında çalışan Narenciye ve Seracılık araştırma enstitüleri birleşerek "Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü" olmuştur. Bu enstitü 2004 yılında tarla bitkileri alanında çalışmalar yapan "Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü" ile güçlerini birleştirerek, ülke tarımına gerek ulusal, gerekse uluslararası projelerle büyük katkılar sağlayan BATEM'i oluşturmuştur.

TARLA BİTKİLERİ ARAŞTIRMALARI

SUSAM

Proje Başlığı	Sulu Şartlarda Susam Ticari Gübre Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Ali MUGANLI
Proje Tarihi	1958-1963
Proje Çıktıları: 6 yıl süren susam gübre denemesinde en yüksek verim NP parsellerinden, ikinci ve üçüncü derecede verimler ise NK ve PK parsellerinden alınmış ve proje sonucu bölge çiftçilerine intikal ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Kuru Şartlarda Susam Aralık –Mesafe Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Ali MUGANLI
Proje Tarihi	1958-1963
Proje Çıktıları: 6 yıl süren bu çalışmada en yüksek verim sıra arası 50 ve sıra üzeri 30 cm olan ekim mesafesinden alınmış ve proje sonucu bölge çiftçilerine intikal ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Susam Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1967-1978
Proje Çıktıları: 1967-1968 yıllarında projeye hazırlık olmak üzere yerli ve yabancı susam çeşitlerinin tespitleri yapılmış ve 1969 yılında 21 yabancı ve 47 yerli hat olmak üzere 68 susam çeşidi 2 tekerrürlü olarak sıralar halinde ekilmiştir. Standart çeşidin verimine göre yüksek verimli ve adapte oldukları görülen çeşitler seçilmiş diğerleri ekarte edilmiştir. Yeni çeşitlerin ithal edilememesi nedeniyle ümitli görülen 5 çeşit ve standart sarı susam 57-10 çeşidiyle 1976-1978 yıllarında 3 yıl süreli introduksiyon çeşit verim denemesi kurumuştur.	

Proje Başlığı	Susam Çeşit-Verim Denemesi 1.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1967-1970
Proje Çıktıları: Denemeye 12 yabancı menşeli ve bir yerli çeşit (sarı susam 57-10) olmak üzere 13 çeşit alınmıştır. Sarı susam 57-10 çeşidi (1300 kg/ha.) en yüksek verimli tespit edilmiştir. İkinci sırayı 151 unnamed (1300 kg/ha.) çeşidi almıştır. 77 delco çeşidi ise (461 kg/ha.) sonuncu olmuştur.	

Proje Başlığı	Susam Çeşit-Verim Denemesi 2.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1967-1970
Proje Çıktıları: Denemenin 4 yıl süren çalışmalarının sonucuna göre bölgede el emeği ile ziraati yapılan sarı susam 57-10 çeşidinden daha verimli bir çeşit yoktur. Sarı susam 57-10	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

çeşidinin olgunlukta bazı alt kapsülleri çatlayıp tohumları dökülse bile çatlamaz kapsüllü Amerikan çeşitlerinden daha verimli olarak tespit edilmiştir. Bu çeşidin tohumluk kademesi de kurulmuş olup tek bitki seleksiyonu suretiyle üretimine ve tohumluk olarak bölgeye dağıtımına devam edilmektedir.

Proje Başlığı	Susam Su İhtiyacının Tespit Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1969-1970
Proje Çıktıları: 1969-1971 yılları arasında 3 yıl yapılması planlanan projenin 2 yıl sonunda devamından vazgeçilmiştir. (Sulama suyunun parsellere dağılımındaki düzensizlikler ve deneme yerinin tesviyesinin bozukluğu ile su miktarının ayarlanamaması sebepleriyle) 2 yıllık sonuçlara göre susamda 2 suyun, susuza nazaran verimi önemli ölçüde arttırdığı tespit edilmiştir.	

Proje Başlığı	Susam Ticari Gübre Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Cihangir KAYGANACI
Proje Tarih	1969-1971
Proje Çıktıları: Bu çalışmada en yüksek verim saf madde olarak 5 kg/da. %21 lik amonyum sülfat, 4 kg/da % 16 lık süper fosfat ve 10 kg/da % 48 -50'lik potasyum sülfat verilen parsellerden alınmıştır. (1526 kg/ha)	

Proje Başlığı	Akdeniz Bölgesi Susam Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Beysat İPKİN, Selçuk ÖZERDEN, Ahmet EREN, Şeymus FURAT, Mehmet KOCATÜRK
Proje Tarihi	1979- devamlı

Proje Çıktıları: 1979 Yılında Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nden sağlanan 19 populasyon ve enstitüde mevcut 7 çeşitle başlatılan çalışmalarda. Sarı susam-57/10 ve TR-39397 hat nolu adaylar ümitli görülerek 1982 yılında bu hatlara üretim izni alınmış ve kademeli tohumluk üretimine başlanmıştır. Bilahare söz konusu hatlar 1986 yılında "Muganlı-57" ve "Özberk-82" olarak tescil edilmiştir. Ayrıca yine aynı yıl içinde (1986) "Gölmarmara" çeşidi de tescil edilmiştir. Yapılan agronomi çalışmaları sonunda, mibzerle ekimde tohum miktarı 250-300 gr/da, sıra arası mesafenin 70 cm. bitki sıklığının 28-30 bitki m², sulamanın ilk çiçekler görülmeye başladığı anda ve gerekirse bundan 20-25 gün sonra olmak üzere karık usulü 1-2 suyun yeterli olduğu, yabancı ot kontrolünde en etkili herbisitler olarak geniş yapraklar için; **Treflan** ve **Goltix** dar yapraklılar için; **Fusilade** olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 2001 yılında "**Baydar-2001**" ve 2013 yılında ise "**Batem-Aksu**" ile "**Batem-Uzun**" susam çeşitleri tescil ettirilmiştir.

YERFİSTİĞİ

Proje Başlığı	Yerfistığı ekim zaman denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Ali MUGANLI
Proje Tarihi	1955-1957
Proje Çıktıları: 1955-1957 yıllarında yürütülen yerfistığı ekim zamanı denemesinde en yüksek verim 20 Mayıs tarihli ekimden alınmış, ikinci ve üçüncülüğü de 1 ve 10 Mayıs tarihli ekimler almıştır. Proje sonucu bölge çiftçilerine intikal ettirilerek benimsenmiştir.	

Proje Başlığı	Sulu Şartlarda dik tip yerfistığında ticari gübre denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Ali MUGANLI
Proje Tarihi	1957-1963
Proje Çıktıları: 6 yıl süren bu çalışmada en yüksek verim sıra arası 70 ve sıra üzeri 20 cm olan ekim mesafesinden alınmış ve proje sonucu bölge çiftçilerine intikal ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Sulu şartlarda yerfistığı aralık mesafe denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Ali MUGANLI
Proje Tarihi	1958-1963
Proje Çıktıları: 1958-1963 yılları arasında yürütülen yerfistığı gübre denemesinde en yüksek verimler N, NPK, ve NP parsellerinden alınmış olup, proje sonucu bölge çiftçilerine intikal ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Sulu şartlarda yerfistığı çeşit verim denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Ali MUGANLI
Proje Tarihi	1958-1963
Proje Çıktıları: 1958-1963 yılları arasında müessesemizde yapılan yerfistığı çeşit verim denemelerinden Natal Commun, AF.2B grif, 18-38, PES 1210070 yağlık, küçük daneli çeşitler ile yerli çom ve Bayram-iç No.1 çerezlik çeşitleri iyi sonuçlar vermiş ve yalnız yerli çom üretime intikal ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Yerfistığı çeşit verim denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Adil BÖLÜK
Proje Tarihi	1966-1968
Proje Çıktıları: 1966-1968 yılları arasında 3 çerezlik Amerikan çeşidi (B.dagan, NC-2, V.bunch imp.), 2 yağlık Amerikan çeşidi (İsrail F.E., N. Commun) ve 1 çerezlik yerli çeşit (Anamur B.) olmak üzere 6 varyantlı olarak yapılan denemede yüksek verimli çeşitler	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

B.dagan (451.6 kg/da), V.bunch imp.(398.9 kg/da), NC-2 (386.3 kg/da) ve Anamur B. (385.8 kg/da) olarak tespit edilmiştir. Proje sonucu bölge çiftçilerine intikal ettirilerek yüksek verimli çeşitlerinin ekimine ve tohumluk olarak üretimlerine başlanmıştır.

Proje Başlığı	Meksika buğdayından sonra yerfıstığı ekim denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1968-1970
Proje Çıktıları: Erken olgunlaşan buğdayın hasadından sonra temmuz başlarında ekim yapılmış, ekim sonlarında hasada başlanmıştır. Bu çalışmada en yüksek verim 2931 kg/ha. ile Anamur B. çeşidinden, en düşük verim 2100 kg/da. ile Natal commun çeşidinden alınmıştır.	

Proje Başlığı	Antalya yerli Çom Yerfıstığı Seleksiyon İslahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1967-1978
Proje Çıktıları: Döl kontrollü teksel seleksiyon metodu ve muhafaza ıslahı kurallarına uygun olarak 1967 yılından itibaren çalışılmış ve materyal olarak Anamur-B- yerfıstığı çeşidinden seleksiyon yoluyla elde edilen (Çom) yerfıstığı çeşidi kullanılmıştır. Her yıl tek bitki seçimi yapılmış ve döl sıralar- yeni soy – yeni soy bloku – makro verim- elit üretim kademeleri kurularak elde edilen tohumluk pamuk üretim çiftliği tarlalarında çoğaltılmış ve bölge üreticilerine dağıtılmıştır.	

Proje Başlığı	Yerfıstığı ticari gübre denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1968-1970
Proje Çıktıları: Bu çalışmada en yüksek verim, saf madde olarak 2 kg/da %21'lik amonyum sülfat, 6 kg/da %16-18'lik süperfosfat verilen parsellerden alınmıştır.(3885 kg/da)	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Başlığı	Akdeniz Bölgesi Yerfıstığı Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Beysat İPKİN, Selçuk ÖZERDEN, Ahmet EREN, Abdullah KADIROĞLU, Mehmet KOCATÜRK, Şeymus FURAT
Proje Tarihi	1979- devamlı
Proje Çıktıları: 1979 yılında elde mevcut 79 çeşitle Gözlem bahçesi şeklinde başlanan çalışmalara 1980 yılından sonra yağlık ve çerezlik olarak iki ayrı grupta ele alınarak devam edilmiştir. 1980-1982 yılları arasında çerezlik Virginia grubundan Çom ve Gazipaşa , yağlık Spanish grubundan Florispan ümitli görülmüştür. 1982 yılında üretim izni alınarak kademeli tohumluk üretimine başlanan bu çeşitler 1986 yılında müessesemiz adına tescil ettirilmiştir. Yapılan agronomi çalışmaları sonunda iri daneli çerezlik yerfıstığı için en uygun ekim zamanınının 20 Nisan - 20 Mayıs arası olduğu, ikinci ürün çerezlik ekilişlerini kumsal arazilere ve haziran başında ekilmesi gerektiği (Geciken ekilişlerde hasat ve kurutma problemi olmasından) , ilk defa yerfıstığı ekilecek tarlaya tohumluğun bakteri kültürü ile aşılması veya tarlanın bir yıl önce yerfıstığı ekilen tarladan alınan toprakla aşılması gerektiği, ekimin sıraya ve sırta yapılması gerektiği, ancak uygulanabilirlik açısından sıraya ekim ve boğaz doldurma şeklinde yapılması gerektiği, mekanik ot kontrolünün yanı sıra herbisitlerle de yabancı ot kontrolünün yapılabileceği tespit edilmiştir. 1986-1988 yıllarında yapılan çeşit tespit ve geliştirme çalışmaları sonucunda; Amerikan orijinli NC-7 çeşidi üstün performans göstermiş olup, 1988 yılında üretim izni alınarak kademeli tohumluk üretimine başlanmıştır. Söz konusu çeşit üç yıllık tescil denemeleri sonucunda 1991 yılında Enstitümüz adına tescil edilmiştir. Ayrıca 2005 yılında Batem-5025 ve 2013 yılında Batem-Cihangir ismiyle iki adet yerfıstığı çeşidi tescil ettirilmiştir.	

HİNTYAĞI

Proje Başlığı	Hintyağı çeşit verim denemesi 1.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Ali MUGANLI
Proje Tarihi	1960-1962
Proje Çıktıları: 5 yıl devam eden deneme sonucunda en yüksek verim purdis (258.8 kg/da), Kafim (246,2 kg/da), No: 1 (223,2 kg/da), No:3 (216 kg/da) adlı çeşitlerden alınmış ve proje sonucu bölge çiftçilerine intikal ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Hintyağı çeşit verim denemesi 2.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Adil BÖLÜK
Proje Tarihi	1967-1968
Proje Çıktıları: Bu çalışma sonucunda en yüksek verim No:9, No:2 ve No:5 adlı çeşitlerden alınmış ve proje sonucu bölge çiftçilerine intikal ettirilmiştir.	

SOYA

Proje Başlığı	Akdeniz Bölgesi Soya Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Atilla ALTINAY, Beysat İPKİN, Selçuk ÖZERDEN, Ahmet EREN, Havva SAVRAN, Mehmet KOCATÜRK
Proje Tarihi	1979- devamlı
<p>Proje Çıktıları: Bu proje ile 2. ürüne uygun olan bölgemizde ikinci ürün ve/veya ana ürün olarak yetiştirilebilen üstün verimli, kaliteli ve hastalık-zararlılara dayanıklı soya (<i>Glycine max</i>) çeşitleri geliştirmek ve bu çeşitlere ait agronomik özellikleri belirleyerek, çiftçi şartlarında demonstrasyon ekimleri yaparak üreticilere ıslah edilen soya çeşitlerini yerinde göstermek ve bölgemizde soya ekilişini artırışı amaçlanmıştır. Bu proje kapsamında, bitki sıklığının zamanında ekimlerde 33-40 bitki/m² olması, geciken ekimlerde 40-50 bitki/m²ye çıkarılması, yabancı ot kontrolünde; dar yapraklı çok yıllık yabancı ot kontrolünde <i>Fusilade</i>, geniş yapraklı otlarda <i>Sencor</i>, <i>Igran</i> ve <i>Gesagard</i> kullanımı, anız uygulamasında ekim öncesi mevcut otları öldürmede Round-up (500-700 cc/da) etkili olduğu, tek yıllık dar ve geniş yapraklı yabancı otlar (darıcan, horoz ibiği, sarmaşık vb.) ile tohumdan gelen kanyaşa karşı Trifluralin ekim öncesi diskaro altına 100-300 cc/da uygulanacağı, tek ve çok yıllık geniş yapraklı yabancı otlara karşı (pıtrak, sirken, kazayağı, sarmaşık, topalak vs.) Basagran çıkış ve sonrası otların fide döneminde 100-300 cc/da kullanılabileceği, dar yapraklı yabancı otlarda (kanyaş, darıcan vs.) Fusilade soya çıktıktan sonra yabancı otların çiçeklenme öncesi dönemde 100-300 cc/da uygulanabileceği belirlenmiştir. Ayrıca bu proje süresince Mitchell Williams ve Amsoy-71 soya çeşitleri 1986 yılında tescil ettirilerek Türk tarımına kazandırılmıştır.</p>	

Proje Başlığı	Akdeniz Bölgesi Soya Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Ahmet EREN, Havva SAVRAN, Mehmet KOCATÜRK
Proje Tarihi	2000-2002
<p>Proje Çıktıları: İkinci ürüne uygun olan bölgemizde ikinci ürün ve/veya ana ürün olarak yetiştirilebilen üstün verimli, kaliteli ve hastalık-zararlılara dayanıklı soya (<i>Glycine max</i>) çeşitleri geliştirmek ve bu çeşitlere ait agronomik özellikleri belirlemek için bu çalışma yürütülmüştür. Enstitümüzün geçmiş yıllardaki melezleme çalışmalarından gelen ve stoğunda bulunan durulmuş hatlarla kurulan ana ve ikinci ürün çeşit verim denemeleri tesadüf blokları deneme desenine göre 2000 - 2002 yılları arasında Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünde kurulmuştur. Fenolojik ve morfolojik gözlem ve ölçümlere göre gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca, devam eden melezleme çalışmalarından elde edilen değişik kademelerdeki açılan generasyonlarda Pedigri ıslah yöntemine göre seçim yapılmıştır. 2000 yılında ana ve ikinci ürün çeşit verim denemelerinde verimler 301 ile 152 kg/da arasında değişmiştir. ATAEM-6 ve ATA-2 hatları ümitvar görülmüştür. 2001 yılında ana ve ikinci ürün çeşit verim denemelerinde verimler 447 ile 269 kg/da arasında değişirken, ana üründe ATAEM-6 ve ikinci üründe ATAEM-29 hatları en yüksek dane verimini vermişlerdir. 2002 yılında ana ürün çeşit verim denemesinde ATA-1, ATAEM-6 ve ATA-84 çeşit adayları; 2.ürün çeşit verim denemesinde ise ATA-1 ve ATAEM-6 çeşit adayları dikkati çekmiştir.</p>	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Çeşitlerin verimleri 166 kg/da ile 340 kg/da arasında değişmiştir. Aynı zamanda, açılan materyal çalışmalarına devam edilmiş ve bazı kombinasyonlarda F6 kademesine gelinmiştir.

Proje Başlığı	Batı Akdeniz Soya Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Ahmet EREN, Mehmet KOCATÜRK
Proje Tarihi	2003-2007
<p>Proje Çıktıları: Proje ile Akdeniz bölgesi ve uygun bölgelerde ikinci ürün ve/veya ana ürün olarak yetiştirilebilen üstün verimli, hastalık ve zararlılara dayanıklı soya çeşitleri geliştirmek ve bu çeşitlere ait agronomik özelliklerini belirlemek amaçlanmıştır. Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünde yürütülen melezleme çalışmalarında materyal olarak yurtiçindeki ve/veya yurtdışındaki araştırma kuruluşlarından temin edilen soya hat/çeşitleri kullanılmıştır. Melezleme sonrası, F2 generasyonundan itibaren Pedigri ve Tek tohum soyu (Single-seed descent) metotları kullanılarak seleksiyon yapılmıştır. Antalya şartlarında çeşitlerin yağ içeriği, protein içeriği ve dane verimleri birlikte düşünüldüğünde ATA-120, ATA-135, ATA-136, ATA-137, ATA-138 ve ATA-140 çeşitleri dikkat çekmiş olup, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri için devam eden bölge çeşit verim denemeleri sonucunda tavsiye edilebilecektir. ATA-101, ATA-112 ve ATA-134 çeşitleri de ümitli görülen çeşitlerdir. 2003 yılında Tescil denemeleri için başvurusu yapılan ATAEM-6 ve ATAEM-7 çeşitlerinden "ATAEM-7" çeşidi 2006 yılında tescil edilmiştir. Ayrıca 2007 yılında ATA-120 çeşit adayı tescile sunulmuştur</p>	

Proje Başlığı	Batı Akdeniz Soya Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Mehmet KOCATÜRK, Abdullah KADİROĞLU
Proje Tarihi	2009-2013
<p>Proje Çıktıları: İkinci ürüne uygun olan bölgemizde ikinci ürün ve/veya ana ürün olarak yetiştirilebilen üstün verimli, erkenci, kaliteli ve hastalık-zararlılara dayanıklı soya (<i>Glycine max</i>) çeşitleri geliştirmek ve bu çeşitlere ait agronomik özellikleri belirlemektir. Ayrıca, çiftçi şartlarında demonstrasyon ekimleri yaparak üreticilere ıslah edilen soya çeşitlerini yerinde göstermek ve soya ekilişini arttırmaktır.</p> <p>2009-2013 yılları arasında tesadüf blokları deneme desenine göre ana ürün ve ikinci ürün çeşit verim denemeleri ve çeşit tescil denemeleri kurulmuştur. Ana ve ikinci ürün çeşit verim denemelerinde melezleme çalışmaları ile geliştirilmiş soya hatları değerlendirmeye alınmıştır. Yürütülen denemelerde ATAEM-7, Batem-Erensoy, Arısoy ve Umut-2002 çeşitleri kontrol çeşit olarak kullanılmıştır. Melezleme çalışmalarına devam edilmiştir. Tohum yenileme ve materyal muhafazası için melez bahçesi ve gözlem bahçesi kurulmuştur. Önceki yılların melezleme çalışmalarından elde edilen açılan materyallerde seleksiyon çalışmaları yürütülmüştür. Elde edilen tohumlar zarflara konularak 2014'de ekilmek üzere muhafaza altına alınmıştır. Ayrıca, tescilli ATAEM-7, Batem-Erensoy ve Mitchell çeşitlerinin elit, orijinal ve sertifikalı kademelerde tohumluk üretimleri yapılmış ve 2014 yılı elit tohumluk</p>	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

üretimi için tek bitkiler seçilmiştir.

2007 yılında tescile sunulan ATA-120 çeşit adayı 2010 yılında “**BATEM-ERENSOY**” adıyla tescil edilmiştir.

Proje Başlığı	İkinci Ürün Soya Tarımında Farklı Toprak İşleme-Ekim Sistemlerinin Bitki Gelişimine, Verime ve Maliyete Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Mehmet KOCATÜRK, Dr. Önder KABAS, Dr. Cevdet Fehmi ÖZKAN, Emine GÜMRÜKÇÜ, Doç. Dr. Murat ÇANAKÇI, Doç. Dr. Davut KARAYEL
Proje Tarihi	2012-2015
<p>Proje Çıktıları: Korumalı tarım, özellikle verim ve maliyet açısından çiftçilerin ilgisini çekecek ve uygulaması yaygınlaşacak olan bir tarım tekniğidir ve bu durum birçok bilimsel çalışma ile ispatlanmıştır. Toprak erozyonunu büyük oranda azaltması ve biyolojik aktiviteyi artırarak doğal yapıyı koruması bakımından da tüm kamuoyunun gündeminde yerini alması beklenen bir tarımsal uygulamadır. Bu çalışma, Antalya’da, ikinci ürün soya tarımında farklı toprak işleme ve ekim yöntemlerinin verim, verim bileşenleri, toprak yapısına ve makine yönünden olan etkisinin belirlenerek, en uygun toprak işleme ve yöntemlerinin tespit edilmesi amacıyla, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü deneme arazisinde yürütülmüştür. Denemeler, tesadüf blokları deneme desenine göre kurulmuştur. 4 farklı toprak işleme yönteminin (direk ekim, sırta ekim, azaltılmış ve geleneksel toprak işleme) ve ATAEM-7 soya çeşidinin kullanıldığı bu çalışmada bitkilerde %50 çıkış gün sayısı, %50 çiçeklenme gün sayısı, bitki boyu, bitkide bakla sayısı, ilk bakla yüksekliği, m²’de bitki sayısı, 1000 dane ağırlığı, verim vb. özellikleri incelenmiştir. Toprakta ise hacim ağırlığı, % nem, porozite, penetrasyon direnci, toprak sıcaklığı, organik madde ve toprakta biyolojik aktivite gözlemleri alınmıştır. Tarım makinaları ve işletmecilik açısından alan kapasiteleri, yakıt tüketimi, işgücü gereksinimi ve maliyet belirlenmiştir. Yapılan bu çalışmalarda, bitkide incelenen özellikler bakımından en yüksek bitki bakla sayısı, 1000 dane ağırlığı ve tohum verimi azaltılmış toprak işleme uygulamasında elde edilmiştir. Toprak özellikleri bakımından en yüksek penetrasyon direnci anıza ekim uygulamasında, en düşük penetrasyon direnci ise sırta ekim uygulamasında elde edilmiştir. İşletmecilik parametreleri bakımından ise: en yüksek yakıt tüketimi ve iş gücü gereksinimi geleneksel toprak işleme uygulamasında, en düşük yakıt tüketimi ve iş gücü gereksinimi ise anıza ekim uygulamasında tespit edilmiştir.</p>	

Proje Başlığı	Batı Akdeniz Soya Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Mehmet KOCATÜRK, Abdullah KADİROĞLU, Metin Durmuş ÇETİN
Proje Tarihi	2014-2018

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Çıktıları: İkinci ürüne uygun olan bölgemizde ikinci ürün ve/veya ana ürün olarak yetiştirilebilen üstün verimli, erkenci, kaliteli ve hastalık-zararlılara dayanıklı soya (*Glycine max*) çeşitleri geliştirmek ve bu çeşitlere ait agronomik özellikleri belirlemektir. Ayrıca, çiftçi şartlarında demostasyon ekimleri yaparak üreticilere ıslah edilen soya çeşitlerini yerinde göstermek ve soya ekilişini arttırmaktır.

2014-2018 yılları arasında tesadüf blokları deneme desenine göre, 3 tekerrürlü olarak ana ürün ve ikinci ürün çeşit verim denemeleri kurulmuştur. Ana ve ikinci ürün çeşit verim denemelerinde melezleme çalışmaları ile geliştirilmiş soya hatları değerlendirmeye alınmıştır. Yürütülen denemelerde ATAEM-7, Batem-Erensoy, Arısoy ve Umut-2002 çeşitleri kontrol çeşit olarak kullanılmıştır. Melezleme çalışmalarına devam edilmiştir. Tohum yenileme ve materyal muhafazası için melez bahçesi ve gözlem bahçesi kurulmuştur. Önceki yılların melezleme çalışmalarından elde edilen açılan materyallerde seleksiyon çalışmaları yürütülmüştür. Elde edilen tohumlar zarflara konularak 2019'da ekilmek üzere muhafaza altına alınmıştır. Ayrıca, tescilli Batem-Erensoy ve Mitchell çeşitlerinin elit, ATAEM-7 çeşidinin ise elit, orijinal ve sertifikalı kademelerde tohumluk üretimleri yapılmıştır. 2019 yılında elit tohumluk üretimleri için tek bitkiler seçilmiştir.

2016 yılında Batem-223 ve Batem-306 çeşit adayları tescile sunulmuştur. 2019 Yılında Batem-223 "GÖKSOY" adıyla, Batem-306 ise **KOCATÜRK** adıyla tescil edilmiştir.

BAKLAGİLLER

Proje Başlığı	Entegre Yemelik Dane Baklagil Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraat Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Oktay ATILA
Proje Tarihi	1975-1979
Proje Çıktıları: Yemelik dane baklagillerden nohut, bakla ve börülcenin bölge verimini artırmak, niteliklerini yükseltmek amacıyla başlanmış olan bu proje kapsamında 312 çeşit ve hat tek sıra kışlık ve her 20 sırada bir lokal çeşitle ekimleri yapıldı. Sıralar arasında izole bitki olarak iki sıralı kolza ekimleri yapıldı. Verim, hastalık ve diğer gözlemler alındı. Teksel ve toptan seçimler yapılarak 1978 yılında 12 çeşit adayı ile ön verim denemesi kurulmuştur. 1979 ümit var görülen 2 çeşit adayı seçilerek tohumluk çoğaltımına başlanmıştır.	

Proje Başlığı	Ülkesel Nohut Islah Araştırmaları Batı Akdeniz Bölgesi Nohut Adaptasyon Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ANTALYA
Proje Çalışanları	Çetin SAYILĞAN, Mehmet KOCATÜRK
Proje Tarihi	2017-2018
Proje Çıktıları: Batı Akdeniz Bölgesine uygun nohut çeşitleri belirlenmiştir. Çağatay, Sezenbey ve Çakır çeşitleri en uygun çeşitler olarak belirlenmiştir.	

MISIR

Proje Başlığı	Mısırdaki Sulama Sayısı Denemeleri
Proje Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Hüseyin Avni BEYAZ
Proje Tarihi	1955-1960
Proje Çıktıları: Mısırdaki sulama sayısının tespiti için yapılan araştırmada susuz, bir, iki ve üç sulama konuları çalışılmış ve sonuç olarak üç sulama ile en yüksek verim elde edildiği belirtilmiştir.	

Proje Başlığı	Mısırdaki Gübre Denemeleri
Proje Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Hüseyin Avni BEYAZ
Proje Tarihi	1959-1960
Proje Çıktıları: Mısır tarımında gübreleme işleminde sadece azotlu gübre değil yanında potasyumlu ve fosforlu gübrelere de takviye edilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Gübreleme programında yaklaşık olarak 12 kg N/da, 12 kg K/da, 5 kg P/da tavsiye edilmiştir.	

Proje Başlığı	Mısır Sıklık ve Azot İhtiyacının Belirlenmesi Projesi
Proje Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Cengiz GÜLER
Proje Tarihi	1973-1978
Proje Çıktıları: Karadeniz Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Sakarya Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Ege Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Eskişehir Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından ortaklaşa yürütülen ülkesel bir projedir. Her enstitü için bölgesindeki mısır tarımında uygulanacak olan bitki sıklığı ve mısıra uygulanacak olan azot dozunun tespiti amacı ile proje çalışılmıştır. 1950 yılından itibaren bu konudaki aksaklıkların var olduğu ve giderilmesi gerektiği amacıyla projeye başlanılmıştır. Çalışmada Kompozit-A1 çeşidi materyal olarak kullanılmıştır. Uygulama konuları olarak: azot dozu olarak 4-8-12-16 kg/da ve bitki sıklığı olarak da 2000-3500-5000 ve 6500 bitki/da olarak çalışılmıştır.	

Proje Başlığı	Yabancı Menşeli İslah Edilmiş Melez Mısır Çeşitlerine Ait Adaptasyon Denemeleri
Proje Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Cahit KARAKAYA
Proje Tarihi	1973-1975
Proje Çıktıları: Karadeniz Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Sakarya Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Ege Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Eskişehir Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından ortaklaşa yürütülen ülkesel bir projedir. Ülkemize yabancı ülkelere sağlanan mısır materyallerinin ülke mısır ıslah çalışmalarında kullanılma olanakları araştırılmıştır. Dış kaynaklardan sağlanan materyal ile	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

elde edilen melez mısırların ülke tarımında kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Proje Başlığı	Silajlık Mısır Çeşit Verim Denemeleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Oktay ATILLA
Proje Tarihi	1975-1978
Proje Çıktıları: Çalışmada Akdeniz bölgesinde buğdaydan sonra ikinci ürün olarak mısırın yetiştirilebilme durumu araştırılmıştır. Materyal olarak 7 farklı varyete kullanılmıştır. Çalışma sonucunda en yüksek verimi J-1 varyetesinden (4855 kg/da) ve A-1 varyetesinden (4641 kg/da) en düşük verim ise US 13 varyetesinden (3888 kg/da) elde edilmiştir.	

Proje Başlığı	ÜniformKompozit Mısır Çeşit Verim Ve Adaptasyon Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Orhan GÜCÜK
Proje Tarihi	1976-1978
Proje Çıktıları: Karadeniz Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Sakarya Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Ege Bölge Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Eskişehir Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından ortaklaşa yürütülen ülkesel bir ıslah projesidir. Ülkesel mısır ıslah çalışmalarında elde edilen materyallerin tüm ülkedeki lokasyonlarda gözlemlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada seleksiyon ve melezleme yöntemleri kullanılmıştır. Ülkesel mısır ıslah çalışmalarında kullanılmak üzere toplam enstitülerde erkenci (384 adet), orta (750 adet) ve geçici (250 adet) olmak üzere mısır aileleri gen havuzunda muhafaza edilmiş ve ülke tarımına sunulmuştur.	

Proje Başlığı	İkinci Ürün Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Orhan GÜCÜK, Mehmet Ali TÜSÜZ, Cahit BALABANLI, Nermin KOÇ
Proje Tarihi	1975-1994
Proje Çıktıları: Bu proje ile Akdeniz bölgesindeki sulanabilen tarım arazilerinde 2. ürün olarak yetiştirilebilme olanağı bulunan bitkileri araştırmak amaçlanmıştır. Ayrıca 2. ürüne aday bitkilerin yetiştirme olanakları kültür uygulamaları hastalık ve zararlılarının araştırılması da yapılmıştır. Aynı bitkilerde verimi sınırlayıcı etmenler tespit edilerek onlara mukavimlik durumları da araştırılmıştır.	

Proje Başlığı	Beyaz Mısır Çeşit Geliştirme Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	M.Ali TÜSÜZ, Nermin KOÇ, Ziya UZUNER, Ayşe KILIÇ
Proje Tarihi	1982-2000
Proje Çıktıları: Uzun yıllar devam eden ıslah projesi sonucunda; 1994 yılında ANTBEY hibrit beyaz mısır çeşidi tescil edilmiştir. Koçbey beyaz mısır çeşit adayı da ümitvar olarak belirlenmiştir. 1996-1997-1998-1999 ve 2000 yıllarında yapılan yoklama melezleri sonucunda 72 adet kendilenmiş saf beyaz mısır hattı ve 15 adet melez aday hattı sonraki ıslah	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

çalışmalarında kullanılacaktır.

Proje Başlığı	Mısır Çeşit Geliştirme Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	M.Ali TÜSÜZ, Nermin KOÇ, Ziya UZUNER, Ayşe KILIÇ, Erol OKUMUŞLAR
Proje Tarihi	1982-2000
Proje Çıktıları: Uzun yıllar devam eden ıslah çalışmaları sonucunda: 1987 yılında TTM81-19 , 1994 yılında ANT-90 ve 1997 yılında MAT-97 hibrit mısır çeşitleri tescil edilmiştir. ANT-90 çeşidi için ikinci ürün ve yüksek rakımlı yerlere uygun erkenci, TTM 8119 çeşidinin de orta erkenci olduğu belirtilmiştir. Kırk dört adet mısır saf hattı sonraki yıllardaki ıslah çalışmalarında kullanılmak üzere muhafaza edilmiştir.	

Proje Başlığı	Cin Mısır Populasyon Islahı Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	M.Ali TÜSÜZ, Nermin KOÇ, Ziya UZUNER, Ayşe KILIÇ
Proje Tarihi	1982-2000
Proje Çıktıları: Bu çalışma sonucunda 256 aileden oluşan antpop populasyonu geliştirilmiştir. Antpop populasyonu yerli materyal ile Alman orjinli populasyonun karışımından meydana gelmiştir. 2001 yılında muhafaza ıslahı kullanılarak 256 ailenin tohum yenilenmesi yapılmıştır. Ailenin patlama hacimleri 20.3-32,2 cc/g arasında değişmiştir.	

Proje Başlığı	Cin Mısır Çeşit Geliştirme Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	M.Ali TÜSÜZ, Nermin KOÇ, Ziya UZUNER, Ayşe KILIÇ
Proje Tarihi	1982-2000
Proje Çıktıları: Uzun yıllar devam eden ıslah çalışmaları neticesinde 1998 yılında Antcin-98 cin mısır çeşidi tescil edilmiştir. 1999 yılında (85 Ant 2503 X Hp 72-11) ve (85 Ant 25039 X Sarı tane üniform) melezleri hibrit cin mısır adayı için üretim izni almıştır. Kırküç adet kendilenmiş saf hat ve 36 adet S1 kademesindeki yarı yol materyalleri sonraki yıllarda kullanılmak üzere muhafaza edilmiştir.	

Proje Başlığı	Mısır Sap Ve Koçan Kurtlarına Dayanıklılık Çeşit Geliştirme Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Nermin KOÇ, Ayşe KILIÇ
Proje Tarihi	1983-2000
Proje Çıktıları: Uzun yıllar devam eden ıslah çalışmaları sonucunda 31 saf hat ve 74 S4 kademesindeki hatlar sonraki ıslah çalışmalarında kullanılmak üzere ümitvar bulunmuştur. Hat geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Çalışmalar sonucunda dayanıklılık ve verim açısından ümitvar görünen (910254 X 910255) ve (910255 X 910252) melezleri çeşit tescile aday belirlenmiş ve 1999 yıllarında üretim izni alınmıştır.	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Başlığı	2. Ürün Mısırdaki (Ant-90) En Uygun Azot Dozu ve Sıklığının Belirlenmesi Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Cahit BALABANLI, Nermin KOÇ, Ayşe KILIÇ
Proje Tarihi	1992-1993
Proje Çıktıları: Araştırma sonucunda en yüksek tane verimi 23 kg/da azot dozunda elde edilmiş ve en uygun bitki sıklığı 6500-7500 bitki/da olarak bulunmuştur.	

Proje Başlığı	2. Ürün Mısırdaki (Antbey) En Uygun Azot Dozu ve Sıklığının Belirlenmesi Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Ziya UZUNER, Nermin KOÇ, Ayşe KILIÇ
Proje Tarihi	1994-1998
Proje Çıktıları: Araştırma sonucunda en yüksek tane verimi 15 kg/da azot dozunda elde edilmiş ve en uygun bitki sıklığı 6000 bitki/da olarak bulunmuştur.	

Proje Başlığı	Şeker Mısır Çeşit Geliştirme İslah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Harun EKİZ, Nermin KOÇ, Ziya UZUNER, Erol OKUMUŞLAR, Ayşe KILIÇ
Proje Tarihi	1999-2000
Proje Çıktıları: 271 adet hat kendilemeye devam edilmiştir. İslah yarı yol materyalleri kuruma kazandırılmıştır.	

Proje Başlığı	Ülkesel Mısır İslah Projesi (Akdeniz Bölgesi Mısır İslah Çalışmaları)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Nermin KOÇ, Ziya UZUNER, Harun EKİZ, Erol OKUMUŞLAR, Ayşe KILIÇ
Proje Tarihi	2000-2002
Proje Çıktıları: Cin mısır ıslah çalışmaları sonucunda NERMİNCİN ((Yerli x Yug.) sarı x Hp 72-11) cin mısır çeşidi tescil edilmiştir.	

Proje Başlığı	Ülkesel Mısır İslah Projesi (Akdeniz Bölgesi Mısır İslah Çalışmaları)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Mehmet PAMUKÇU, Nermin KOÇ, Ayşe TOROS, Harun EKİZ, Osman SAVUR, Mustafa SOYSAL
Proje Tarihi	2003-2008

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Çıktıları: 2005 yılında; Cin mısır ıslah çalışmaları sonucunda **KOÇCİN** (p 206 x Sarı tane üniform) cin mısır çeşidi, Beyaz mısır ıslah çalışmalarında **KOÇBEY** (Pop 47A x AKD 90-2) beyaz mısır çeşidi, dayanıklılık çalışmalarında **KARAÇAY** (Ant 910255 X Ant 910252) ve **GÖZDEM** (Ant910254 X Ant910252) mısır çeşitleri tescil ettirilmiştir. 2007 yılında da ; dayanıklılık çalışmalarında **SİDE** (TK 72 x Ant 910252), **Özgem** (TK 56 X Ant910255) mısır çeşitleri tescil edilmiştir. 2008 yılında da: Silajlık mısır çalışmaları sonucunda; **BURAK** (Ant910254 x Ant 910255), **ŞAFAK** (TK 72 x Ant 910255) silajlık mısır çeşitleri olarak tescil edilmiştir.

Proje Başlığı	Ülkesel Mısır Islah Projesi (Akdeniz Bölgesi Mısır Islah Çalışmaları)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Mehmet PAMUKÇU, Şekip ERDAL, Ahmet ÖZTÜRK, Mustafa SOYSAL, Ayşe TOROS, Özlem YILMAZ
Proje Tarihi	2009-2013
Proje Çıktıları: Danelik mısır ıslah çalışmalarında 247 hatta kendileme çalışmaları, 104 hatta yoklama melezi çalışmaları devam etmiştir. Cin mısır ıslah çalışmalarında 132 hatta kendileme ve 22 hatta yoklama melezi çalışmaları devam etmiştir. Beyaz mısır ıslah çalışmalarında 43 hatta kendileme ve 15 kombinasyonlu melez çalışmaları devam etmiştir. Şeker mısır ıslah çalışmalarında 194 hatta kendileme ve yaklaşık 100 melez adayı iki lokasyonda denenmiştir. Silajlık mısır ıslah çalışmalarında 37 adet melez adayı melez verim denemelere alınmış en yüksek verim 8216 kg/da olarak tespit edilmiştir. 2009 yılında silajlık mısır çalışmaları sonucunda BATEM-EFE (TK72 x Ant 910254) silajlık mısır çeşidi tescil edilmiştir. 2013 yılında; şeker mısır ıslah çalışmaları sonucunda BATEM TATLI (Ant 234 F-3-2 x Ant 224E-1) şeker mısır çeşidi tescil ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Mısır Ve Soyanın İkinci Ürün Silajlık Olarak Birlikte Ekimle Yetiştirilme Olanakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Osman SAVUR, Mehmet KOCATÜRK, Mehmet PAMUKÇU, Şekip ERDAL
Proje Tarihi	2011-2012
Proje Çıktıları: Mısır ve soyanın silajlık olarak ikinci üründe birlikte yetiştirilebileceği tespit edilmiştir. Verim ve silaj kalitesi birlikte değerlendirildiğinde % 75 mısır + %25 soya konularının (3 sıra mısır + 1 sıra soya) Antalya ve benzeri ekolojiler için birlikte ekilebileceği sonucuna varılmıştır.	

Proje Başlığı	Bazı Mısır Hatlarının Su Stresi Ve Normal Koşullar Altında Kombinasyon Yeteneklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Çalışanları	Şekip ERDAL, Ahmet ÖZTÜRK, Mehmet PAMUKÇU, Ayşe TOROS, Özlem YILMAZ, Süleyman SOYLU (Danışman)
Proje Tarihi	2011-2013
Proje Çıktıları: Araştırma sonucunda G5 x G9 melezi hem kuraklık stresi şartlarında hem de normal koşullarda ümitvar olarak tespit edilmiştir. Tropikal kökenli materyalin ıslahta direk olarak kullanılmasının yerine geçici ve verim düşüklüğü göz önüne alındığında dolaylı olarak kullanılması önerilebilir.	

Proje Başlığı	Kendilenmiş Mısır Hatlarının Kuraklık Stresine Tolerans Düzeylerinin Belirlenmesi Ve Moleküler Karakterizasyonu (Doktora Tez Projesi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Şekip ERDAL, Zekeriya AKMAN
Proje Tarihi	2011-2013
Proje Çıktıları: Araştırma sonucunda TK 72 hattı hem normal koşullarda hem de kuraklık stresinde ümitvar hat olarak tespit edilmiştir. Ant İ 69 hattı kuraklık stresine en toleranslı hat olarak öne çıkmış, gelecek dönem ıslah çalışmalarında kullanılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Ant-24702 hattının hem normal hem de kuraklık stresi koşullarında yüksek verim potansiyeline sahip olduğu tespit edilmiştir.	

Proje Başlığı	Ülkesel Mısır Islah Projesi (Akdeniz Bölgesi Mısır Islah Çalışmaları)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Mehmet PAMUKÇU, Şekip ERDAL, Ahmet ÖZTÜRK, Mustafa SOYSAL
Proje Tarihi	2014-2018
Proje Çıktıları: Sarı at dışı varyete grubunda toplam 274 hatta kendileme çalışmaları devam etmektedir. Cin mısır ıslah çalışmalarında toplam 309 hatta kendileme çalışmaları devam etmektedir.	

Proje Başlığı	Kendilenmiş Cin Mısır Hatlarının Morfolojik Ve Moleküler Karakterizasyonu (TÜBİTAK 3001)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Ahmet ÖZTÜRK, Şekip ERDAL, Mehmet PAMUKÇU, H.Filiz BOYACI, Bayram SADE
Proje Tarihi	2014-2015
Proje Çıktıları: 35 adet kendilenmiş saf cin mısır hattı ve 30 adet SSR primeri kullanılmıştır. SSR primerlerinin kullanılan materyal açısından karakterizasyon çalışmasında kullanılabileceği tespit edilmiştir. Morfolojik ve moleküler verilerden elde edilen dendogramlar farklı bulunmuş ve ıslah çalışmalarında her iki verilerin	

birlikte değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Proje Başlığı	Cin Mısırında Adaptasyon Yeteneği Yüksek, Kaliteli, Verimli, Yerli Hat Ve Çeşitlerin Geliştirilmesi (TÜBİTAK 1003)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Mehmet PAMUKÇU, Ahmet ÖZTÜRK, Şekip ERDAL, Erkan ÖZATA, Burhan KARA, Yalçın COŞKUNER, Halil KAPAR
Proje Tarihi	2015-2018
Proje Çıktıları:	Araştırma ile ileri kademede 314 adet cin mısır hattı geliştirilmiş, GK Y önemli ve pozitif düzeyde olan hatlar belirlenmiştir. Hatlar morfolojik olarak tanımlanmış ve özellikleri kayıt altına alınmıştır. Farklı lokasyonlar ve yıllarda yapılan çeşit verim denemeleri sonucunda TBCM2015-31, TBCM2015-88 ve TBCM2016-31 aday çeşitleri yüksek verim bakımından, TBCM2016-25 nolu adayı çeşidi yüksek patlama hacmi, lezzet, ağızda sakızlaşma ve diğer kalite özellikleri bakımından, TBCM2015-66 ve TBCM2016-2 aday çeşitleri ise hem verim ve hemde kalite özellikleri bakımından ümitvar cin mısır aday çeşitleri olarak belirlenmiştir.

Proje Başlığı	Mısırdaki 8x8 Tam Diallel Melez Kombinasyonların Lizin Ve Metiyonin Amino Asit İçeriği Bakımından Değerlendirilmesi Ve <i>in-vivo</i> Maternal Haploid Tekniği İle Kaliteli Protein İhtiva Eden Katlanmış Haploid Mısır Hatlarının Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Şekip ERDAL, Mehmet PAMUKÇU, Ahmet ÖZTÜRK, Rahime CENGİZ, Cüneyt DİNÇER, Bülent CENGİZ, M.Paul SCOTT
Proje Tarihi	2016-2019
Proje Çıktıları:	Elde edilen bulgulara göre, A1 x S1 melezi yüksek verim, L1 x M1 melezi yüksek lizin, M2 x M3 melezi protein, lizin, metiyonin, lizin verimi ve metiyonin verimi, M2 x S1 melezi yüksek verim, lizin, metiyonin içeriği, M2 x A1 ile M3 x A1 melezleri yüksek tane verimi, lizin verimi ve metiyonin verimi bakımından ümitvar çeşit adayları olarak belirlenmiştir. Lizin, lizin kalite indeksi ve metiyonin kalite indeksi özelliklerinde eklemeli olmayan (epistatik, dominant), diğer tüm parametrelerde eklemeli gen etkileri daha baskın olmuştur. Tane yağ içeriği, lizin, metiyonin, lizin kalite indeksi ve metiyonin kalite indeksi parametrelerinde resiprokal etkiler önemli olmuştur. Çiçeklenme özellikleri en yüksek kalıtım derecesi değerleri verirken en düşük değerler amino asit içeriklerinden alınmıştır. Yüksek lizin çalışmaları için M1, L1, M2 ve M3 hatları öne çıkarken, yüksek metiyonin ıslah çalışmaları için M2, M1 ve M3 hatları daha başarılı olmuştur. Ebeveyn etkileri analizine göre, yüksek lizin x yüksek lizin melezleri geçici, nemli ve yüksek yağ içeriğine sahip olurken düşük metiyonin sonuçları vermiştir. Yüksek metiyonin x yüksek metiyonin melezleri yüksek lizin ve yüksek protein sonuçları vermiştir. Tane verimi ile protein, lizin ve metiyonin negatif ve önemli düzeyde ilişkili bulunmuştur. Tane lizin içeriği sadece protein ile önemli ve pozitif yönde ilişkili bulunurken, tane metiyonin içeriği ise protein ve lizin ile pozitif ve önemli

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

düzeyde ilişkili bulunmuştur. Araştırma ile 65 adet D1 saf mısır hattı geliştirilmiştir. Geliştirilen hatların büyük çoğunluğu metiyonin ve lizin bakımından yüksek değerler verirken, özellikle Ant-QPMDH-39 ve Ant-QPMDH-42 hatları hem metiyonin ve hem de lizin bakımından yüksek sonuçlar vermiştir.

Proje Başlığı	Mısırdaki Kuraklık Stresine Toleranslı Çeşit Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Ahmet ÖZTÜRK, Şekip ERDAL, Mehmet PAMUKÇU, Köksal AYDINŞAKİR, Niyazi AKARKEN, Gazi ÖZCAN, Mehmet AYDOĞDU, Süleyman SOYLU, Canan Yurttaş KILINÇ
Proje Tarihi	2017-2021
Proje Çıktıları: Devamlı ıslah projesi olup, günümüze kadar bu proje çerçevesinde çok sayıda hat ve çeşit ıslah edilmiştir.	

Proje Başlığı	Batı Akdeniz Bölgesi Mısır Islahı Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Proje Çalışanları	Şekip ERDAL, Mehmet PAMUKÇU, Ahmet ÖZTÜRK, Mustafa SOYSAL, Mesut ESMEYAY, Bülent CENGİZ, Canan Yurttaş KILINÇ
Proje Tarihi	2020-2024
Proje Çıktıları: Devamlı ıslah projesi olup, günümüze kadar bu proje çerçevesinde çok sayıda hat ve çeşit ıslah edilmiştir.	

ÇAYIR MERA VE YEM BİTKİLERİ

Proje Başlığı	Zirai Araştırma Projesi-Hayvan Pancarı Denemeleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Şevket ÖZBERK, Sabri SEZERLER
Proje Tarihi	1956-1958
Proje Çıktıları: Bölge şartlarında en yüksek verim sağlayan hayvan pancarı çeşidini belirlemek ve adaptasyonunu gözlemlemek üzere yapılan çalışmada, FAO tarafından gönderilen 24 çeşit denemeye alınmıştır. Mayıs ayında yapılan ekimler hariç erken ekimde iyi sonuçlar alınmış bölgede hayvan pancarı yetiştirilebileceği sonucuna varılmıştır.	

Proje Başlığı	Zirai Araştırma Projesi-Yonca Denemeleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Şevket ÖZBERK, Sabri SEZERLER, Orhan GÜCÜK, Oktay ATILA
Proje Tarihi	1964-1978

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Çıktıları: Bölge şartlarında en yüksek verim sağlayan yonca çeşidini belirlemek ve adaptasyonunu gözlemlemek üzere yapılan çalışmada, Afrika, Peru ve Kayseri yoncası denemeye alınmıştır. Peru yoncasının adaptasyon ve verim bakımından en yüksek değerleri verdiği bunu sırasıyla Afrika ve Kayseri yoncasının izlediği belirlenmiştir. Daha sonra yurt dışından getirilen 107 çeşitle adaptasyon denemeleri devam ettirilmiştir. Mesasirsa, Victor, Olympic, Nugget, Apollo, Peru çeşitleri ile deneme yapılmış. Mesasirsa diğerlerine göre bariz üstünlük göstermiştir.

Proje Başlığı	II. Ürün Araştırma Projesi – Sorgum
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraat Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Dr. Mehmet Ali TÜSÜZ, Faruk ÜNAL, Necati POLAT, Gıyasi AYDEMİR, Mukadder ATEŞ, Atilla AKIN, Nermin KOÇ, Erol OKUMUŞLAR
Proje Tarihi	1979-1988
Proje Çıktıları: 1974 yılında başlanan sorgum çalışmaları 1979 yılında projelendirilmiş olup, 1980 yılında Kompozit Aksu-78, Gözde 80 sudanotu çeşitleri ve Öğretmenoğlu -77, Akdarı 80 dane sorgum çeşitleri tescil ettirilmiştir. Ana ve II. Ürün için Dane sorgum çeşitleri olan Beydarı ve Aldarı 1986 yılında, N.48xEarly sumac ve N.4692xRox Hibrit silaj sorgum çeşitleri ile Rox ve E.sumac silaj sorgum çeşitleri 1987 yılında tescil ettirilmiştir. Proje tamamlandıktan sonra tescilli çeşitlerin elitlerinin muhafazası amacıyla elit bahçelerinin kurulması ve çeşitlerin üretimi devam etmektedir.	

Proje Başlığı	Antalya İlinde Bazı Tek Yıllık Baklagil ve Buğdaygil Yem Bitkilerinin Ekim Nöbetine Girebilme Olanakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Semiha ÇEÇEN Mehmet ÖTEN Cengiz ERDURMUŞ
Proje Tarihi	1999-2003
Proje Çıktıları: Araştırma, 6 farklı tek yıllık baklagil (adi fiğ, tüylü fiğ, koca fiğ, iran üçgülü, yem bezelyesi, mürdümük) yem bitkisi ile 3 tek yıllık buğdaygil (sorgum, sudanotu, mısır) yem bitkisinin ot ve tane verimi yönünden ekim nöbetine girebilme olanaklarının saptanması amacıyla yürütülmüştür. Sonuç olarak: baklagil yem bitkilerinde, %50 çiçeklenme gün sayısı bakımından en erkenci yem bezelyesi, en geç çiçeklenen iran üçgülü olmuştur. Kuru ot ve yeşil ot verimi açısından en yüksek verimi iran üçgülü, tane verimi bakımından ise koca fiğ ve mürdümükün en yüksek verimleri verdiği belirlenmiştir. Buğdaygil yem bitkilerinde ise kuru ot ve yeşil ot verimi sorgumda en yüksek, % 50 çiçeklenme gün sayısı sudan otunda en erkenci, tane verimi de mısırdaki en yüksek olmuştur. Denemede yer alan kışlık ve yazlık yem bitkilerinin yöremizdeki geleneksel ürün deseni içerisinde yer alabileceği belirlenmiştir. Kasım-Nisan ayları arasında yaklaşık 5-6 ay boş kalan zamanda denemede yer alan tek yıllık baklagil yem bitkileri, yaz döneminde ise ikinci ürün olarak sorgum, sudan otu ve mısır yetiştirme olanağı olduğu saptanmıştır.	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Başlığı	Antalya Yöresinde Yapay Mera Alanlarında Kullanılabilecek Uygun Yem Bitkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Dr. Semiha ÇEÇEN, Mehmet ÖTEN, Cengiz ERDURMUŞ
Proje Tarihi	2000-2004
Proje Çıktıları: Araştırmada, ak üçgül (Trifolium repens L.), yonca (Medicago sativa L.), kılçaksız brom (Bromus inermis L.), İngiliz çimi (Lolium perenne L.) türleri saf ve karışımlar (%40 baklagil %60 buğdaygil) şeklinde denenmiştir. Sonuç olarak; yonca ve yonca ikili karışımlarının yeşil ot ve kuru ot verimleri açısından yüksek değerlere sahip olduğu fakat verimin yoncadan kaynaklandığı ve yoncanın karışımlarda zaman içerisinde baskın konuma geldiği gözlenmiştir. Bu sebeple ak üçgüllü karışımların denemenin yürütüldüğü sahil kesimi için daha uygun olduğu söylenebilir.	

Proje Başlığı	Antalya Koşullarında Bazı Fiğ (Vicia sativa L.) Hat ve Çeşitlerinde Adaptasyon Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Dr. Semiha ÇEÇEN, Mehmet ÖTEN, Cengiz ERDURMUŞ
Proje Tarihi	2000-2004
Proje Çıktıları: Araştırmada, ICARDA'ya ait 15 hat, Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsünden 7 hat ve Cumhuriyet 99, Selçuk 99, Kubilay 82, Nilüfer, Emir 28-1 çeşitleri. % 50 çiçeklenme gün sayısı, bitki boyu, yeşil ot verimi, kuru ot verimi, kuru madde oranı, dane verimi, bitkide bakla sayısı, baklada dane sayısı ve bin dane ağırlığı özellikleri bakımından incelenmiştir. Sonuç olarak denenen Adi fiğ hat ve çeşitlerinin sahil bölgesi için yüksek performansa sahip olanları belirlenmiştir. Adi fiğin sahil bölgesi için dikkate değer bir ürün olduğu, özellikle kışlık ekimlerde dane, yeşil ot için değerlendirilebileceği söylenebilir.	

Proje Başlığı	Bal Arısı (Apis mellifera L.) ve Bombus Arısının (Bombus terrestris L.) Yonca (Medicago sativa L.) ve Ak Üçgül (Trifolium repens L.)'ün Tohum Verimi Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Dr. Semiha ÇEÇEN
Proje Tarihi	2001-2005
Proje Çıktıları: Araştırmada iki önemli yem bitkisi olan yonca ve üçgülün tohum üretiminde, bal arısı ve bombus arısının tozlayıcı olarak etkinliği bahar ve güz döneminde olmak üzere belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak; yonca bitkisinde bombus arısı, ak üçgülden bal arısı daha etkin olmak üzere bombus ve bal arısının tohum üretiminde önemli rol oynadığı ve verimi arttırdığı gözlenmiştir.	

Proje Başlığı	Akdeniz Sahil Kuşağında 6 Farklı Sorgum Çeşidinin Silaj
----------------------	---

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	Amaçlı Üretiminde En Uygun Ekim Zamanının ve Silaj Kalitelerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Dr. Semiha ÇEÇEN Mehmet ÖTEN Cengiz ERDURMUŞ
Proje Tarihi	2003-2006
Proje çıktıları: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından tescil ettirilmiş sorgum çeşitleri, beş farklı ekim zamanında denenmiştir. Denemede % 50 çiçeklenme gün sayısı, yeşil ot ve kuru ot verimi, kuru madde oranı, yaprak-salkım-sap oranları gözlemleri alınmıştır. Ayrıca her ekim dönemi için 2 biçim yapılmış, her biçimde silaj yapılıp pH'ları ölçülüp kuru madde oranları belirlenmiştir. Sonuç olarak; denemenin yürütüldüğü sahil koşulları için en uygun ekim zamanının mayıs ayı olduğu, incelenen özellikler dikkate alındığında verim ve silaj kalitelerinin Rox, E.sumac, Nes ve Gözde 80 çeşitlerinde yüksek olduğu gözlenmiştir.	

Proje Başlığı	Antalya Florasında Bulunan Bazı Baklagil Yem Bitkisi Türlerinin Toplanması ve Değerlendirme Olanakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Dr. Semiha ÇEÇEN, Cengiz ERDURMUŞ, Mehmet ÖTEN Mesut IŞIK
Proje Tarihi	2008-2012
Proje Çıktıları: Çalışma, Antalya doğal florasında bulunan bazı baklagil yem bitkilerinin türleri tespit edilerek, tohum örnekleri toplanıp, genetik materyallerimizin ileride özellikle ıslah çalışmalarında kullanılmak üzere değerlendirilmesi amacıyla yürütülmüştür. Türlerin bulunduğu bölgelerin lokal olarak tespiti yapılarak tohum toplanmış, bitkilerin buldukları yerlerin koordinatları (GPS) belirlenmiştir. Tüm türlerde tohum çoğaltma işlemi amacıyla enstitü arazisine ekim yapılarak kolleksiyon bahçesi oluşturulmuş ve türlerin morfolojik gözlemleri alınmıştır. Toplanan fiğ populasyonlarından adi fiğ (<i>Viciasativa</i> L.), tüylü fiğ (<i>Viciavillosa</i> Roth.) ve koca fiğ (<i>Vicianarbonensis</i> L.) olmak üzere 3 fiğ türü, üçgül populasyonlarından tatarla üçgülü (<i>Trifoliumarvense</i> L.), maki üçgülü (<i>Trifoliumboissieri</i> Guss. ExBoiss), çilek üçgülü (<i>Trifoliumfragiferum</i> L.), tüylü üçgül (<i>Trifoliumhirtum</i> All.), titrek üçgül (<i>Trifoliumphysodes</i> Stev.exBieb.), ak üçgül (<i>Trifoliumrepens</i> L.), anadolu üçgülü (<i>Trifoliumresupinatum</i> L.), çayır üçgülü (<i>Trifoliumpratense</i> L.), yıldızlı üçgül (<i>Trifoliumstellatum</i> L.) ve pamuklu üçgül (<i>Trifoliumtomentosum</i> L.) olmak üzere 10 üçgül türü, yonca populasyonlarından yonca (<i>Medicagosativa</i> L.), sarı çiçekli yonca (<i>Medicagofalcata</i> L.), kirpi yoncası (<i>Medicagociliaris</i> L.), pıtraklı yonca (<i>Medicagohispida</i> Gaerth), mini yonca (<i>Medicagominima</i> L.), dikenli fiçi yoncası (<i>Medicagoturbinata</i> L.), düğmeli yonca (<i>Medicagoorbicularis</i> L.) ve adi yabani yonca (<i>Medicagopolymorpha</i> L.) olmak üzere 8 yonca türü, korunga populasyonları (<i>Onobrychissativa</i> L.) bir türe ait olarak belirlenmiştir.	

Proje Başlığı	Yüksek Şeker Miktarı, Biyokütle ve Biyoetanol İçin Sorgumda Seleksiyon
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

	(BATEM)
Proje Çalışanları	Cengiz ERDURMUŞ, Semiha ÇEÇEN, Şekip ERDAL, Bülent UZUN
Proje Tarihi	2013-2016
Proje Çıktıları: Elde edilen veriler sonucunda şeker, biyokütle ve biyoetanol verimi açısından 9 adet (BSS46, BSS47, BSS55, BSS78, BSS79, BSS83, BSS91, BSS456 ve BSS496) genotip sorgum çeşit adayı olarak belirlenmiş olup, proje süresi sona ermesine rağmen bu genotiplere ait tescil ve tohumluk üretim denemeleri kurulmuştur. En uygun olan bir veya iki genotip şeker ve etanol üretimine uygun sorgum çeşidi olarak 2016 yılı sonunda çeşit tescile sunulacaktır. Bu projeden ERDURMUŞ ve UZUN şeker sorgum çeşitleri tescil olmuştur.	

PAMUK

Proje Başlığı	Deltapine 15/21 pamuğu seleksiyon Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	M. Coşkun ATAOL
Proje Tarihi	1963-1971
Proje Çıktıları: 1963-1971 yıllarında yürütülen projede 47 soy denenmiş. Verim yönünden 47 soy ortalaması 647.6 kg/da iken şahit (Deltapine 15/21) 604.1 kg/da olmuş. Çırcır randımanları %35.63-37.23, lif uzunluğu 28.9-29.8 mm arasında değişmiş. Seçilen 15 soy 1972 de başlayacak yeni soy denemelerine alınmış.	

Proje Başlığı	Pamuk melezleme Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	M. Coşkun ATAOL
Proje Tarihi	1967-1971
Proje Çıktıları: 1967-1971 yıllarında yürütülen projede Deltapine 15/21 den daha erkenci çeşidin elde edilebilirliği araştırılmış. Erkenci Rus çeşitleri 2421-A ve 108-F arasında melezler yapılmış. 1968 yılında geri melez çalışmaları yapılmış ve 2421-A dan BC ₄ e kadar, 108-F de BC ₂ ye gelinmiş. 57 adet melez kombinasyonu seçimi yapılarak 1972 yılına materyal olarak aktarılmış.	

Proje Başlığı	Pamuk introdüksiyon denemeleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Hikmet ORUÇOĞLU
Proje Tarihi	1968
Proje Çıktıları: 1968-1969-1970 yıllarında yürütülen projede dış ülkelerden getirilen çeşitlerin fenolojik, morfolojik ve teknolojik özellikleri tespit edilerek Antalya şartlarına en uygun olanları erkencilik yönünden 6 adet seçilmiş. Verimler 431.2-484.8 kg/da, randımanları % 33.2-38.2, lif uzunluğu 24.1-29.4 mm arasında değişmiş.	

Proje Başlığı	Bölge Pamuk çeşit denemesi
----------------------	----------------------------

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Hikmet ORUÇOĞLU
Proje Tarihi	1969-1971
Proje Çıktıları: Araştırma enstitüsü arazisi, Serik, Manavgat ve Finike çiftçi tarlasında yapılan çalışma sonucunda kütlü ve lif verimi bakımından Deltapine 15/21, Coker 100xAkala291, Coker 100-A/2 ve Coker 63-7 çeşitleri bölge için en iyi neticeyi vermiş.	

Proje Başlığı	Deltapine 15/21 pamuğu seleksiyon İslahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Süleyman BOYACI
Proje Tarihi	1972-1978
Proje Çıktıları: Deltapine 15/21 pamuk çeşidinin verim ve kalitesini muhafaza etmek ve bundan daha üstün soylar elde etmek maksadıyla yapılmış 1963 de başlayan sürekli bir projedir. 98 adet bitkinin ortalama verimi 505.4 kg/da ve bunların içerisinde seçilen 18 soyun ortalaması ise 638.5 kg/da olurken Deltapine 15/21 orijinali 375-489 kg/darasında değişmiş. Randıman %36.66-41.91 arasında, lif uzunluğu 28.8-30.7 mm arasında değişmiş. Seçilen 18 soy ortalaması içerisinde 9 soy seçilmiş ve bu soyların ortalama verimleri 533.0 kg/da olmuş. Çırcır randımanı %40.38-42.11 arasında, lif uzunluğu 28.6-30.0 mm arasında değişmiş. Bunlar içerisinde sayı 6'ya indirilmiş ve bu 6 soyun ortalama verimi 345 kg/da iken Deltapine 15/21 orijinali 361 kg/da olmuş. Bu soylar içerisinde seçilen 4 adet soyun verim ortalaması ise 362.7 kg/da kaydedilmiş. 4 soyun randımanı %37.39-38.66 ve lif uzunluğu 29.8-30.5 mm arasında olmuş.	

Proje Başlığı	Pamuk melezleme İslahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Süleyman BOYACI
Proje Tarihi	1971-1975
Proje Çıktıları: Yürütülen projede Deltapine 15/21 den daha erkenci çeşidin elde edilebilirliği araştırılmış. Erkenci Rus çeşitleri 2421-A ve 108-F arasında melezler yapılmış. 1968 yılında geri melez çalışmaları yapılmış ve BC ₅ e kadar gelinmiş. Kendileme ve seleksiyon yapılarak 34 adet melez kombinasyonu 1975 yılına materyal olarak aktarılmış.	

Proje Başlığı	Pamuk introdüksiyon denemeleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Önal İNAN
Proje Tarihi	1970-1974
Proje Çıktıları: Yürütülen projede dış ülkelerden getirilen çeşitlerin fenolojik, morfolojik ve teknolojik özellikleri tespit edilmiş. Yapılan gözlemlere göre en erkenci çeşit 108 KK ve 3381-C Rus çeşidi olmuş. Bunlar bölgede ekilen Deltapine 15/21 den 5-10 daha erkenci bulunmuş. Yine, 2421-A, 153-F,B-69 paymaster54-B, Ak-4, D-69, 108-F, A-69, paymater 111 N-69, paymaster 101-A DPL15/21-92, Coker Caroline queen ve paymaster 202 çeşitleri de erkenci bulunmuş.	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Başlığı	Ürenin azotlu gübrelerle mukayesesi denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Süleyman BOYACI
Proje Tarihi	1972-1974
Proje Çıktıları: Yürütülen projede, Deltapine 15/21 çeşidi üre. amonyum nitrat, amanyum sülfat, potasyum sülfat ve süper fosfat gübreleri kullanılmış. Sonuçta; bütün gübre dozları gübresize kıyasla fazla verim vermiş, bütün gübrelerin 12/2 (12 kg'ın yarısı ekimde, yarısı birinci sudan önce) dozlarında diğer dozlara oran verimde artış yapmış, en yüksek verim üç yıl ortalamasına göre üre 12/2 dozundan elde edilmiş (407.4 kg/da).	

Proje Başlığı	Pamuk seyreltme denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Süleyman BOYACI
Proje Tarihi	1972-1974
Proje Çıktıları: Yürütülen projede, üç yıllık ortalama verimler arasında farklılık önemli çıkmış. Seyreltilmiş parsellerde dekara 377.9 kg kütlü verim alınırken seyreltilmemiş parsellerde 321.5 kg kütlü verim alınmış.	

Proje Başlığı	Büyüme durdurucuların pamukta verim ve lif özelliklerine etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Önal İNAN
Proje Tarihi	1975-1978
Proje Çıktıları: Yürütülen projede, Deltapine 15/21 çeşidi ve iki büyüme durdurucu (1.1 dimetil piperidinium klorid ile N- dimetil marfalin klorid) kullanılmış. Dört yıllık veriler sonucunda durdurucular lif uzunluğu ve çırçır randımanı üzerinde etki yapmamış ancak ilk preparat (1.1 dimetil piperidinium klorid) kütlü verimde 32.2 cc/da dozu en yüksek verimi verdiği görülmüş. Diğer preparatta ise fark görülmemiştir.	

Proje Başlığı	Çok çeşitle yapılan pamuk bölge çeşit verim denemeleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Haluk DARICIOĞLU
Proje Tarihi	1975-1978
Proje Çıktıları: Yürütülen projede, Deltapine 15/21 (Antalya), Nazilli 66-100, Coker Caroline Queen, DPL 15/21 (Adana), Aleppo-1, AK.SJ.-1, DPL-16, REX 967-10 ve Coker 100A/2(69-62) çeşidi kullanılmış. Üç yıllık veriler sonucunda; bölge standardı olan DPL 15/21'i kalitatif ve kantitatif özelliklerde geçen DPL-16 bölge ekimine girebilecek çeşit olarak görülmüş. Aynı zamanda makineli hasata yatkınlığı ve diğer çeşitlere nazaran yağ içeriğinin de yüksek olması kazanç gözükmemektedir. Aleppo-1 çeşidi verticillium mukavemeti ve verim bakımından dikkati çeken bir diğer çeşit olmuştur. AK.SJ.-1 -bölgede kaçak olarak yapılan ve adana pamuğu olarak bilinmekte- verimi düşük ve geççi bir çeşit olmasıyla birlikte çürük koza oranı fazla olmuş.	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Başlığı	Deltapine 15/21 pamuğu seleksiyon Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Süleyman BOYACI
Proje Tarihi	1978-1982
Proje Çıktıları: Yürütülen projede, Deltapine 15/21 çeşidinden ortalama 1200 tek bitkiden oluşan 98 döl sırası içerinden ortalama 22 yenisoy kademesi seçimi yapılmış. Bununla birlikte mikro verim denemeleri yürütülmüş. Verim denemelerinde 380-517 kg/da, randımanda %38.12-44.59 arasında değerler elde edilmiş.	

Proje Başlığı	Coker Caroline Queen seleksiyon Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Mustafa ÇETİNKAYA
Proje Tarihi	1978-1982
Proje Çıktıları: Yürütülen projede, Coker Caroline Queen çeşidinden 100 döl sırası içerinden ortalama 39 yenisoy kademesi seçimi yapılmış. Bununla birlikte verim denemelerinde 272-570 kg/da, randımanda %39.38-44.48 arasında değerler elde edilmiş.	

Proje Başlığı	Pamuk introdüksiyon Islahı Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Önal İNAN
Proje Tarihi	1974-1982
Proje Çıktıları: Yürütülen projede, 80 adet pamuk çeşidi kullanılmış. Verimlerde 307-457 kg/da, randımanda %35.70-40.96 arasında değerler elde edilmiş.	

Proje Başlığı	Uzun elyaflı pamuk çeşitlerinin adaptasyon denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Hüsniye GÜLERYÜZ
Proje Tarihi	1981-1982
Proje Çıktıları: Yürütülen projede, Ç-1518, DPL 15/21, Delcerro, Ege-69 ve Sealand 542 çeşitleri kullanılmış. Uzun elyaflı olan son üç çeşidin verim yönünden bölge standartlarını geçmediği, lif verimleriyle birlikte randımanlarının da düşük olduğu saptanmış.	

Proje Başlığı	Geri melezleme yolu ile Frego Brakteli pamuk çeşidi elde edilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Önal İNAN
Proje Tarihi	1977-1988
Proje Çıktıları: Frego brakte özelliğine sahip Har 1233 çeşidi Ç-1518 ve DPL 15/21 ile melezlenmiş ve yeni soylar geri melezlemeye tabi tutularak kademe ilerletilmiş (F1,F2,Gm1,Gm2,Gm3,Gm4). DPL 15/21 ile yapılan melezlerin GM4 de koza kütlü ve çırçır randımanda iki ebeveyn arasında yer almış ve randıman arzu edilen derecede olmamıştır. lif uzunluğu ve tohum ağırlığı Har 1233 çeşidine yakın olmuş. Ç-1518 ile yapılan melezlerin	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

dölllerinin aldığı değerler her iki ebeveyn arasında yer almış.

Proje Başlığı	Geri melezleme yolu ile Nektar bezeleri olmayan pamuk çeşidi elde edilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antalya Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Önal İNAN
Proje Tarihi	1981-1989
Proje Çıktıları: Nektar bezelerine sahip olmayan Stonville 731 N çeşidinden Ç.1518 ve Taşkent-1 çeşitlerine geri melezleme yöntemiyle, DPL 15/21 ve Coker 315 çeşitlerine pedigree (soysürüm) yöntemiyle aktarılmaya çalışılmıştır. DPL 15/21 kombinasyonunda tohum indeksi ebeveynleri geçerken randıman düşük çıkmış, diğer özellikler bakımından ebeveyn ortalamalarına yakın çıkmıştır. Ç.1518 kombinasyonunda lif uzunluğu hariç tüm özellikler en üstün ebeveyni geçmiştir. Coker 315 kombinasyonunda yalnızca 100 tohum ağırlığında heterosis görülmüş. Çukurova-1518 x Stoneville 731N melezleme grubundan gelen hatlar ümitvar bulunmuş ve tohum çoğaltımına başlanmıştır.	

Proje Başlığı	Çukurova-1518 ve Nazilli-84 Pamuk Çeşitlerinin Muhafaza Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Mustafa ÇETİNKAYA
Proje Tarihi	1990-1999
Proje Çıktıları: Çukurova-1518 ve Nazilli-84 çeşitlerinden 2000-2500 tek bitki seçilecek ve 1995 yılında seçilen soylar döl sıraları halinde ekilerek tarla gözlemleri ve lif analiz testleri yapılarak elit kademeye seçilecek soylar belirlenmiştir.	

Proje Başlığı	Pamuk Münavebe Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Hüsniye GÜLERYÜZ
Proje Tarihi	1992-1996
Proje Çıktıları: Bölge koşullarına en uygun çeşitler kullanılarak pamuk ile münavebeye girebilecek 2. ürün mısır, soya, susam bitkileri arasından en uygun olan ekim sistemini tespit etmek amacıyla hazırlanmış bir projedir.	

Proje Başlığı	Antalya Bölgesinde Toprak Sıkışıklığının Pamukta Verime Olan Olumsuz Etkisinin Giderilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Osman Nuri AYDEMİR
Proje Tarihi	1994-1998
Proje Çıktıları: Taban taşı ya da sıkışık toprak tabakasının pamuk verimine kök gelişimine ve toprak yapısına karşı olumsuz etkilerinin tespit edilmesi ve bu etkilerin en ekonomik	

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

şekilde giderilmesi amaçlanmıştır.

Proje Başlığı	Pamukta Çok Yönlü Dayanıklılık Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Çalışanları	Önal İNAN
Proje Tarihi	1993-2001
Proje Çıktıları:	Çağdaş bitki ıslahında temel yaklaşım, bitki sağlığını yetiştirme dönemi boyunca korumak ve böylece bitkinin nitelik ve nicelikte tüm genetik potansiyelinin göstermesini mümkün kılmaktadır. Bitki sağlığı kavramında bitkinin canlı ve cansız streslerden göreceli kaçışı anlaşılmaktadır. Bütünüyle sağlıklı bitkinin potansiyelinin ne olduğu bilinmiyor. Fakat hastalık, zararlı ve çevresel streslerden ötürü bitki genetik potansiyelinin ancak %50'sinin değerlendirilebildiği tahmin edilmektedir. Ana kayıp nedenleri bitki patojenleri, böcekler ve rutubet, tuz gibi çevresel streslerdir. Ana zararlılara, hastalıklara ve çevresel streslere karşı dayanıklı pamuk çeşidi elde edilmesi bir bakıma çok yönlü bitki dayanıklılık ıslahı olarak tanımlayabileceğimiz MAR (multi-adversity resistant) genetik ıslah programında düşünülmüş ve MAR germ plazmalarda bu doğrultuda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu projede MAR ıslah yönteminin Türkiye koşullarına uyum sağlayabilecek değişikliklerle uygulanması yapılmıştır. Çalışmalar sonucu 3 gelişmiş pamuk hattı belirlenmiş ve seçilmiştir.

Proje Başlığı	Antalya Yöresi Pamuk Ekim Alanlarında Görülen Solgunluk Hastalığı (Verticillium dahliae Kleb)'na Dayanıklı Pamuk Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü-BATEM
Proje Çalışanları	İbrahim ÇELİK
Proje Tarihi	2001-2014
Proje Çıktıları:	Antalya bölgesinde pamuk ekimi yapılan alanlarda pamuğun en önemli hastalığı solgunluktur. Solgunluk pek çok bitkide ve özellikle pamukta sınırlayıcı bir faktördür. Bu hastalık nedeniyle bölgede önemli derecede verim kaybı geçmiş tarihlerde yapılan çalışmalarla saptanmıştır. Bu kayıpların önlenmesi amacıyla bu çalışmada Antalya bölgesinde pamuk ekim alanlarında görülen solgunluk hastalığına dayanıklı çeşit geliştirilmesi amaçlanmıştır. Amacına uygun olarak önce hastalık etmeninin teşhisi, zarar derecesini saptamaya yönelik tarla sürveyi yapılmıştır. Bu çalışma, sonuçlandırıldığında bölgede dayanıklı çeşit ekimi yapılacağından solgunluk nedeniyle ortaya çıkan ekonomik kayıplar en aza indirgenecektir. Proje sonucunda iki adet çeşit adayı seçilmiştir.

Proje Başlığı	Antalya'da İkinci Ürün Pamuk Tarımı Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü / ANTALYA
Proje Çalışanları	Dr. Metin Durmuş ÇETİN
Proje Tarihi	2014-2016

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Çıktıları: İki farklı toprak işleme yönteminin (anıza direk ekim ve geleneksel toprak işleme) ve 5 pamuk çeşidi ve 2 pamuk hattının kullanılacağı bu çalışma, tesadüf blokları deneme deseninde bölünmüş parsellere göre yürütülecektir. Deneme sonunda bazı bitkisel özelliklerin yanında, yakıt tüketimi, işgücü gereksinimi ve maliyet unsurları belirlenecektir.

Proje Başlığı	Batı Akdeniz Bölgesi Pamuk İslah Çalışmaları Yeni Pamuk Çeşitlerinin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü / ANTALYA
Proje Çalışanları	Dr. Metin Durmuş ÇETİN
Proje Tarihi	2016-
Proje Çıktıları: Ülkemizin artan pamuk (<i>Gossypium hirsutum</i> L.) ihtiyacını karşılamak, bitki ürün çeşitliliği sunmak ve üreticilerin maddi kayıplarını azaltmak için pamuk ekiliş alanlarının artmasına, verimli ve kaliteli pamuk çeşitlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Batı Akdeniz bölgesi için hazırlanan pamuk ıslah projesi ile: Akdeniz bölgesine uygun, ana/ikinci ürün olarak yetişebilen, lif kalitesi bakımından istenen değerlere sahip, üstün verimli, hastalıklara dayanımı iyi olan yeni hat/çeşit geliştirilmesi yanında elde edilen çeşitlerin muhafazası ve sertifikalı tohumluk üretimi amaçlanmaktadır. Antalya'da Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünde yapılacak olan bu çalışmada yurtiçi/yurtdışı kaynaklı pamuk hat/çeşitler ile melezlemeler yapılacak ve F2` den itibaren açılan generasyonlarda Pedigri ıslah metoduna göre seleksiyon yapılacaktır. Ayrıca, önceki yılların ıslah programlarından gelen değişik kademelerdeki hatlar da değerlendirmeye alınacaktır. Üstün özelliklere sahip olan ileri kademe hatlar değişik bölgelerde denendikten sonra, ümitvar görülenler tescile sunulacaktır.	

ARPA

Proje Başlığı	Arpa Çeşitleri Verim Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Ziraat Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Ali CAN, Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1962-1965
Proje Çıktıları: Üç yıllık deneme neticelerine göre 4 çeşit üzerinden kurulan bu denemede çeşitler arasında bir verim farkı görülmemiştir. Fakat yapılan müşahadeler neticesi yatmaya, hastalıklara ve sele mukavemet ve erkencilik bakımından Arpa17 ve Wang çeşidi diğer iki çeşide tercih edilmiştir.	

YULAF

Proje Başlığı	Yulaf çeşit verim denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Adil BÖLÜK Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1961-1965
Proje Çıktıları: Antalya yerli çeşidi 12 çeşit arasında her zaman birinci gruba dahil olmuştur. Yerliden daha verimli bazı çeşitler olmakla beraber her sene için güvenilir bir verim vermemiştir. Buna mukabil Zephyr R20 ve Yeşilköy 1779 her yıl düşük verimli olmuştur. Antalya yerli yulafı 174,5 kg /da verimiyle her yıl güvenilir verim vermesi bakımından en iyi çeşit olarak görülmüştür.	

BUĞDAY

Proje Başlığı	Buğday Çeşitleri Verim Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Ali CAN, Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1962-1965
Proje Çıktıları: Üç yıllık neticelerin değerlendirilmesi sonucunda bölgeye adapte kabiliyeti iyi dekara 254 kg üzerinde verim veren Sarıbaşak adlı çeşit ile bunun yanında kış şartlarına dayanıklılığı ve kabiliyeti ile 1133 Karakılçık çeşidi de tavsiye edilmiştir. Bu iki çeşit çiftçiye intikal ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Meksika Buğdayları Üniform Çeşit Verim Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Necati ÇELİK, E.Savaş SARGIN
Proje Tarihi	1967-1970
Proje Çıktıları: Sahil bölgesinde Floransa, 1133 Karakılçık buğdayı ekilmekte iken yüksek verimli Penjamo 62 buğdayı (350 kg/da) yüksek verimli çeşit olarak çiftçiye tavsiye edilmiştir. Bugün bölgemiz sahil kuşağında bu buğday ekilmektedir.	

Proje Başlığı	Yumuşak Buğday Çeşit Verim Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Necati ÇELİK, E.Savaş SARGIN
Proje Tarihi	1967-1970
Proje Çıktıları: Antalya yayla bölgeleri ile Isparta ve Burdur'da 3 yıl yürütülen bu deneme neticesi en iyi çeşit olarak 406 buğdayı çiftçiye tavsiye edilmiştir. Bu buğday çeşidi halen bu bölgelerde çiftçinin en çok ektiği buğday çeşididir.	

Proje Başlığı	Sert Buğday Çeşit Verim Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Necati ÇELİK, E.Savaş SARGIN

ARŞİV TARAMA TUTANAĞI

Proje Tarihi	1967-1970
Proje Çıktıları: Üç yıl devamlı denemelerde bulunan en iyi çeşit 414/44 ve 073/44 çeşidi çiftçiye tavsiye edilmiştir.	

Proje Başlığı	Buğday Ticari Gübre İhtiyacı Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Ali CAN- Cihangir KAYGANACI
Proje Tarihi	1967-1970
Proje Çıktıları: Sahil bölgelerinde 14-8-0, yayla bölgesi için 8-6-0 dozları tespit edilmiş ve çiftçiye intikal ettirilmiştir.	

Proje Başlığı	Buğday Araştırma ve eğitim projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Efe Savaş SARGIN
Proje Tarihi	1970-1975
Proje Çıktıları: Antalya yöresi için verimli hastalıklara mukavim piyasa değeri yüksek aynı zamanda iyi bir münavebe bitkisi olabilmesi için yumuşak buğday çeşitleriyle çalışılmıştır.	

Proje Başlığı	Buğday Araştırma ve eğitim projesi (müşahede nörserisi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Efe Savaş SARGIN
Proje Tarihi	1970-1975
Proje Çıktıları: Müşahede nörserilerinden durulmuş hatlardan üstün durum gösterenleri seçip verim denemelerine alarak bölge için en iyi çeşit bulmak için çalışılmıştır.	

Proje Başlığı	Buğday Araştırma ve eğitim projesi (makarnalık ön verim denemesi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Akdeniz Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Çalışanları	Efe Savaş SARGIN
Proje Tarihi	1970-1975
Proje Çıktıları: Antalya bölgesi için yüksek verimli hastalıklara mukavim piyasa değeri yüksek ve aynı zamanda iyi bir münavebe olabilmesi için bir sert buğday çeşidi bulmak için çalışılmıştır.	

AK

DÜZENLEYENLER

Hacı TEK

Çetin SAYILĞAN

Dr. Metin Durmuş ÇETİN

Doç. Dr. Şekip ERDAL

Dr. Semiha KİREMİTÇİ

Mehmet PAMUKCU

Dr. Abdullah KADİROĞLU

Ali KOÇ

Mehmet KOCATÜRK